कटहरी गाउँपालिकाको राजश्वका दररेटहरू

२०७५/०७६

कटहरी गाउँपालिका
मोरङ

कटहरी गाउँपालिकाको राजश्व परामर्श समितिको प्रतिबेदन

२०७५

<u>राजश्व परामर्श समितिको पदाधिकारी</u>

संयोजक : मंजिता कुमारी सरदार

सदस्य : काजीमान राई

सदस्य : जद्दु कामत

सदस्य : सरिताकुमारी सरदार

सदस्य : किशोरकुमार पाण्डे

सदस्य : प्रतापकुमार श्रेष्ठ

सदस्यसचिव : राजेश भट्टराई

कटहरी गाउँपालिकाको कार्यालय
कटहरी–मोरङ
परिच्छेद – एक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघीयता र स्थानीय स्वशासनको भावनालाई मूर्तरुप दिन अधिकारको निक्षेपण सहित सरकारलाई वित्तीय, प्रशासनिक र सेवा प्रवाहको अधिकार प्रदान गरेको छ । यसप्रकार गाउँपालिकालेहरूलाई संघीयताको सिद्धान्त अनुसार संविधान र कानुनद्वारा नै आन्तरिक स्रोत परिचालनको लागि कर, शुल्क तथा दस्तुरको दर तोक्न सक्ने र सो बमोजिम आन्तरिक आय संकलन गर्न सक्ने अधिकार प्रदान गरेको छ । कानूनले प्रदान गरेको अधिकार क्षेत्रभित्र रही वित्तिय निक्षेपणको अधिकारलाई सही रुपमा परिचालन गर्न सकेमा स्थानीय सरकारको सेवा प्रदान गर्ने क्षमता थप सबल र सक्षम हुन सक्दछ ।

वर्तमान संविधानले संघीय वित्त व्यवस्थाका मान्यताअनुसार संविधानमै विभिन्न तहका सरकारलाई कर तथा गैर करहरू लगाउने अधिकार दिएको छ । आर्थिक तथा प्रशासनिक सक्षमताका आधारमा भंसार महसुल, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क तथा आयकर लगाउने अधिकार पनि केन्द्रीय सरकारलाई दिइएको छ । घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सवारी साधन कर, मनोरन्जन कर, विज्ञापन कर, र कृषिमा आयकर लगाउने अधिकार प्रदेशको अधिकार क्षेत्रभित्र राखिएको छ । स्थानीय तहको राजश्व अधिकारका सम्बन्धमा पनि नेपालको संविधानले विभिन्न शीर्षकमा कर, शुल्क र दस्तुरहरूको दर निर्धारण गरि असुल गर्नेसक्ने व्यवस्था गरेको छ । मालपोत/भूमिकर, सम्पत्ति कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, र व्यवसाय करलाई स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्र राखिएको छ । यसैगरी गैर करहरूमा राहादानी शुल्क, भिसा शुल्क, पर्यटन दस्तुर, सेवा शुल्क र दण्ड जरिवाना लगाउने अधिकार केन्द्रीय सरकारलाई, पर्यटन शुल्क, सेवा शुल्क तथा दण्ड जरिवाना लगाउने अधिकार प्रदेश सरकारलाई र सेवा शुल्क, पर्यटन शुल्क तथा दण्ड जरिवाना लगाउने अधिकार स्थानीय सरकारलाई दिइएको छ । प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय सबै तहको सरकारले पाउने व्यवस्था गरिएको छ भने कुनैपनि तहको सरकारले कर लगाउन सक्ने भनेर उल्लेख नभएका विषयमा कर लगाउने व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे अनुसार हुने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले आफ्नो विधायीकीबाट आर्थिक ऐन पारित गराई आफ्नो एकल अधिका भित्र पर्ने कर तथा राजश्वका दरहरू निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

गाउँपालिकालेको विकास निर्माण र सुशासन व्यवस्थापनमा निर्वाचित पदाधिकारीहरूले नीतिगत र राजनैतिक निर्णय गर्ने, कर्मचारीहरूले निर्णय गरिएका विषयहरूको समयवद्ध कार्यान्वयन गर्ने र दैनिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने तथा वाहय सहयोग र नागरिक समाजले निर्वाचित प्रतिनिधिहरूलाई सहयोग गर्ने गरी स्थानीय शासनको व्यवस्थापन हुने प्रक्रिया शुरुवात भएको छ । यस अवस्थामा गाउँपालिकालेको वढ्दो खर्च धान्नका लागि र स्थानीय निकायको सामार्थ्य वृद्धि गर्नका लागि पनि स्थानीय सरकारको राजश्व वृद्धि गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

यस क्रममा राजश्व परामर्श समितिले कटहरी गाउँपालिकाको राजश्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण गरि आगामी आ.व. असुल हुने आन्तरिक आयको प्रक्षेपण लगायत राजश्व प्रशासन सुधार कार्ययोजना कार्यान्यिन हुर्ने लक्ष्य राखेको छ ।

परिच्छेद – दुई
राजस्वको मौजुदा अवस्थाको विश्लेषण

कटहरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आय परिचालनको वर्तमान अवस्था

क.सं.	आयका प्रकार	सम्भावनाको विवरण	संकलन भएको/नभएको	दर निर्धारणको अवस्था
क.	**कर तर्फ**			
	भूमि कर (मालपोत)	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	एकीकृत सम्पीत्त कर	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	सवारी कर (टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा, इरिक्सा)	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	घर जग्गा बहाल कर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	व्यवसाय कर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	जडिबुटी, कवाडी र जिवजन्तु कर	कवाडी करको सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	विज्ञापन कर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
ख.	**अन्य राजश्व**			
	ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, माटो, काठ, दाउरा, जराजुरी, स्लेट, खरीढुङ्गा आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको विक्री तथा निकासी शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	नक्सापास दस्तुर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	व्यक्तिगत घटना दर्ता शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	वहाल विटौरी शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	पार्किङ्ग शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	स्थानीय विद्युत महसुल	सम्भावना नभएको		
	केवलकार, टेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, वन्जीजम्प, जिपफ्लायर, प्याराग्लाईडिङ्ग आदि मनोरंजन तथा साहसी खेलकुद सम्वन्धी सेवा तथा ब्यवसायमा सेवाशुल्क	सम्भावना नभएको		
	निर्माण, संचालन र व्यवस्थापन गरेका स्थानीयपुर्वाधार तथा सेवामा सेवाशुल्क (खानेपानी, विजुली, धारा, अतिथि गृह, धर्मशाला, पुस्तकालय, सभागृह, ढल निकास, सडक वत्ति, शौचालय, पार्क, पौडी पोखरी, ब्यायमशाला, पर्यटकिय स्थल, हाटवजार, पशु वधशाला, शवदाह गृह, घोविधाट, सडक,	सम्भावना भएको	ब्यापारिक भवन तथा कोठा, हाट बजारबाट संकलन भएको	दर निर्धारण भएको

	वसपार्क, पुल आदि			
	मूल्यांकन सेवा शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	पर्यटन शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	दर्ता, अनुमति तथा नवीकरण दस्तुर (एफएम रेडियो संचालन, घ वर्गको निर्माण इजाजतपत्र, विद्यालय स्थापना, स्थानीय स्तरका ब्यापारिक फर्म	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, नुन, माटो, खरीढुङ्गा, स्लेटजस्ता वस्तुको सर्भेक्षण, उत्खनन तथा उपयोग शुल्क	सम्भावना भएको	संकलन नभएको	दर निर्धारण नभएको
	सिफारिश तथा प्रमाणित दस्तुर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	दण्ड जरिवाना	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको
	निवेदन दस्तुर	सम्भावना भएको	संकलन भएको	दर निर्धारण भएको

यस गाउँपालिकाले विगतको कानून अनुसार गाउँपालिकाले संकलन गर्न सक्ने अधिकांश कर तथा गैर करका श्रोतहरूको उपयोग गरि राजस्व संकलन गरिरहेको छ । तर गाउँपालिकाले विद्यमान कानूनी ब्यवस्था अनुसार प्राप्त अधिकार अनुसार राजश्व संकलन गर्नुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकालाई राजश्व परिचालन गर्ने अधिकार भएको तह हाल संकलन नभएका राजश्का स्रोतहरू देहायअनुसार छन्:

१. गिट्टी, वालुवा, माटो, आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको विक्री तथा निकासी शुल्क,
२. खानेपानी, शिक्षा, अस्पतालजस्ता सेवा सञ्चालन र सो बापत् सेवा शुल्क,
३. दर्ता, अनुमति तथा नवीकरण दस्तुर (एफ्.एम्. रेडियो संचालन, घ वर्गको निर्माण इजाजतपत्र, विद्यालय स्थापना, स्थानीयस्तरका ब्यापारिक फर्म) र
४. गिट्टी, वालुवा, माटोजस्ता वस्तुको सर्भेक्षण, उत्खनन् तथा उपयोग शुल्क ।

उपरोक्त उल्लेख भए अनुसार गाउँपालिकाले अधिकतम् श्रोहरूबाट राजस्व संकलन गरिरहेको भए तापनि राजस्व संकलन सक्षम, मितब्ययी एवम् प्रभावकारी बनाउन थप प्रयास गर्नुपर्ने आवस्यक देखिन्छ ।

कर दरबन्दी

	विवरण	आ.व. २०७५/०७६
१	**मालपोत वा भूमी कर**	
(क)	ज.वि. –१–० वा ३३८.६३ वर्ग मीटर सम्मलाई (सबै किसिमको जग्गालाई) प्रति कठ्ठा	५०।००
(ख)	ज.वि. –१–० वा ३३८.६३ वर्ग मीटर भन्दा माथि १-० –० वा ६७७२.६० वर्ग मीटरको प्रति कठ्ठा वा ३३८.६३ वर्ग मिटरसम्मको (सबै किसिमको जग्गालाई) प्रति कठ्ठा थप	१५।००
(ग)	ज.वि. १-० –० वा ६७७२.६० वर्ग मीटर भन्दा माथि २-० –० सम्म वा १३,५४५.२० वर्ग मीटरको प्रति कठ्ठा (सबै किसिमको जग्गालाई) प्रति कठ्ठा थप	२०।००
(घ)	ज.वि. २-० –० वा १३,५४५.२० वर्ग मीटर भन्दा माथि प्रतिकठ्ठा (सबै किसिमको जग्गालाई) वा ३३८.६३ वर्ग मीटरको थप	२५।००
नोट: घरजग्गा कर र मालपोत कर तोकिय बमोजिम बार्षिक रूपमा चुक्ता नगरेमा प्रचलित ऐन, कानूनको अधिनमा रही बार्षिक १०% का दरले जरिवाना गरिने		
२	**घरजग्गा तथा घरधुरी करको सम्बन्धमा आगामी आ.व. मा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र एकिकृत सम्पति कर लगाइने हुनाले सो घरजग्गा तथा घरधुरी कर साबिकको दरहरुमा नै लगत खडा गरी बक्यौता असुल गरिनेछ ।**	
३. घर बहाल कर	२ प्रतिशत	
(क)	घर बहालको सम्बन्धमा सबिकदेखि नै सङ्घीय सरकारलाई तिर्दै आइरहेको १० प्रतिशतको अतिरिक्त थप २ प्रतशित लगाइने छ .	
(ख)	वहाल कर उठाउने प्रयोजनका लागि सरकारी कार्यालय तथा आन्तरिक राजस्व कार्यालयसंग समन्वय गरिनेछ	
(ग)	सरकारी निकाय वित्तिय संस्थाले बहालमा लगाएको घरहरुमा सम्बन्धित निकायसँग भएको सम्झौता अनुसार रहनेछ ।	
	यस गाउँ पालिका क्षेत्र भित्रका घर , पसल, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक रूपमा बहालमा दिइएकोमा सम्बन्धित धनीबाट बहाल रकमको २ प्रतशित बहाल कर लिइने सरसफाई शुल्क ग्रामिण क्षेत्रको सरसफाईको लागि सरसफाई तथा फोहर मैला ब्यबस्थान ऐन तथा प्रचलित ऐन, कानून बमोजिम सरसफाई शुल्क निर्धारण गर्ने गाउँपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको	
	पक्कि सटर प्रति वर्गफिटको बार्षिक	२०।००
	टिनको छानो भएको सटर वा प्रतिवर्ग फिट ब्यबसायीको लागि	१५।००
	टिनको छानो भएको सटर वा घर प्रतिघर	१०००।००
	जग्गा वा फिल्ड आपसी सम्झौता अनुसार	
	नोट माथि उल्लेखित दरमा नघट्ने गरी गाउँ पालिकाले माथि उल्लेख भए बमोजिमको घर , टहरा, सटर र जग्गा खुल्ला प्रतिष्पर्धा गराई अधिकतम कबोल अंकको आधारमा भाडा लगाउने .	

४	**विटौरी कर जग्गा वहाल कर**	
(क)	मुख्य हुलाकी मार्ग मुख साइडको जग्गा प्रतिवर्ग फिट मासिक	
(ख)	भित्री सडकमा, गुद्री पट्टीको पिच सडकले छोएको जग्गा प्रतिवर्ग फिट मासिक	
(ग)	सो बाहेक अन्य सम्पूर्ण जग्गा प्रतिवर्ग फिट मासिक रु.	
(घ)	खेती योग्य जमीन प्रतिकठ्ठा वार्षिक	
(ङ)	पक्कि सटर प्रतिवर्ग फिट	३०।००
(च)	कच्ची सटर प्रतिवर्ग फिट	१५।००
५	**व्यापार व्यवसाय कर**	
(क)	**गल्ला तथा किराना पसल**	
	१. किराना थोक तथा खुद्रा पसल	१,१००।००
	२. किराना खूद्रा पसल	४००।००
	३. भित्री सडकमा रहेका साना किराना पसल	३००।००
	४. चिया, नास्ता तथा मिठाई पसल	१,०००।००
	५. पिउने पानी (प्युरिफायर) वितरण पसल कोक, पेप्सी डिलर	१,७००।००
	६. कृषी सामाग्री संस्थानको डिलर	५००।००
	७. चुरोटको डिलर (प्रति डिलर)	५,०००।००
	८. चाउचाउ, चिप्स आदिको डिलर	१,०००।००
	९. फलफूल पसल डिलर	१,०००।००
	१०. तरकारी पसल डिलर	१,०००।००
(ख)	**कपडा तथा फेन्सी पसल रेडिमेट तथा थानवाला**	
	१. कपडा तथा फेन्सी पसल	१,१००।००
	२. ब्याग हाउस	२,१००।००
(ग)	**जुत्ता चप्पल पसल**	
	१. जूत्ताको चप्पल बिक्रि गर्ने पसल	१,१००।००
	१. जूत्ताको चप्पल मरमत गर्ने पसल	३००।००
(घ)	**भाडा पसल, किचन सामाग्री**	
	१. भाडा तथा किचन सामाग्री पसल	१,१००।००
	नोट: अपाङ्ग तथा विधुवालाई पूर्ण छुट	
(ङ)	**होटेल एंड लज**	
	१. होटेल श्रेणी क 5 star	७,०००।००
	२. होटेल श्रेणी ख 4 star	६,०००।००
	३. होटेल श्रेणी क 3 star	५,०००।००
	४. होटेल श्रेणी ख 2 star	४,०००।००
	५. होटेल श्रेणी ख 1 star	३,०००।००
	६. मदिरारहित भोजनालय	१,५००।००
	७. शिलबन्दी मदिरसमेत बिक्री गर्ने होटलहरु (वडा सर्जिमान गरेर आएपछि)	३,०००।००
	८. सना चिया पसलहरु	५००।००
	९. होटेल, लज, मिष्ठान्न, क्याटरिंग आदि सेवाहरु मध्ये कम्तिमा कुनै ३ प्रकारका संयुक्त सेवा व्यवसाय	१,५००।००

	१०. होटेल ,लज, मिष्ठान्न, क्याटरिंग आदि सेवाहरु मध्ये कम्तिमा कुनै २ प्रकारका संयुक्त सेवा व्यवसाय	१,१००।००
	११. हल्का पेय पदार्थ	१,०००।००
	१२. चिया कफी तथा मिठाई पसल	१,१००।००
	१३. सामान्य चिया कफी (फुटथापमा)	५००।००
	१४. पार्टी प्यालेस	५,०००।००
	१५. डेरी पसल	१,२००।००
	१६. रिसोर्ट	५,०००।००
	१७. रेष्टुरेन्ट एंड बार	५,०००।००
	१८. रेष्टुरेन्ट	२,०००।००
	१९. १५ बेडभन्दा माथिका लजलाई	२,०००।००
	२०. १५ बेडसम्मका लजलाई	१,५००।००
	२१. १० बेडसम्मका लजलाई	१,०००।००
	२२. ७ बेडसम्मका लजलाई	७००।००
(छ)	**निर्माण सामग्री तथा विद्युत सामाग्री पसल**	
	१. हार्ड वेयर/मेशिनरी/पेन्ट/सेनेटरी तथा मार्बल पसल	५,०००।००
	२. विद्युत सामाग्री खूद्रा पसल	३,०००।००
	३. सोलार बत्ति बिक्री पसल	५,०००।००
	४. ग्लास हाउस	१,०००।००
(ज)	**सुनचांदी तथा गहना बनाउने पसल**	
	१. सून चादी खरिद बिक्री थोक सहित गहना बनाउने	११,०००।००
	२. सून चादी गहना मात्र बनाउने	२,५००।००
(झ)	**स्टेशनरी, पूस्तक तथा मनिहारी पसल**	
	१. स्टेशनरी तथा पूस्तक थोक पसल	१,५००।००
	२. स्टेशनरी तथा पूस्तक खूद्रा पसल	५००।००
(ञ)	**कस्मेटिकि पसल**	
	कस्मेटिकि पसल	१,१००।००
	धागो टाक फस्नर पसल	५००।००
	माछा, मासु विक्री पसल	
	१. सुगुर/राँगा/खसीको मासु विक्री फ्रेश पसल	३,०००।००
	२. ताजा माछा, सिद्रा विक्री पसल	१,०००।००
	३. अण्डा विक्री पसल	६००।००
	४. गाइगोरु, रांगाभैंसी, खसीबोका छाला संकलन वा विक्रि	१,०००।००
	५. कुखुराको फ्रेश पसल	१,०००।००
(च)	**औषधी व्यवसाय**	
	१. औषधी थोक तथा dristibutes	५,०००।००
	२. औषधी पसल चिकित्सक राखि व्यवसाय गरेका	५,०००।००
	३. औषधी खूद्रा पसल	१,०००।००
	४. आयुर्वेदिक /होम्योपेथिक/भेटेनरी पसल	१,०००।००
	५. आँखा क्लिनिकसहितको चश्मा पसल	१,०००।००

	६. दन्त चिकित्सालय	३,०००।००
(छ)	**सूचीकार (सिलाई) पसल**	
	१. सिलाई पसल श्रेणी क	१,५००।००
	२. सिलाई पसल श्रेणी ख दुईथान मेसिनसम्म भएको	१,०००।००
	३. बुटिक ल्याव्रटोरी	१,५००।००
	नोट: हाते मेसिन राखि सिलाई गर्नेलाई कर नलिने ।	
(ज)	**इलेक्ट्रोनिक विक्री पसल**	
	१. मोवाइल कम्पनी सेल्फ उपशाखा, distibutes	५,०००।००
	२. फ्रीज, टि.भी. डेक तथा पार्ट विक्री पसल	२,१००।००
	३. मोबाईल, क्यमरा, रेडीयो, घडी पसल	१,५००।००
	४. रेडीयो, घडी, क्याल्कूलेटर पसल	१,०००।००
	५. अडीयो, भिडीयो क्यासेट पसल	१,५००।००
	६. इलेक्ट्रोनिक सामान बिक्री तथा पार्टपूर्जा	१,०००।००
	७. कम्प्युटर, टि.भी., फोटोकपी डिलर	५,०००।००
	८. फोटोकपी, कम्पुटर, फ्याक्स, पंखा, डेक मर्मत	५००।००
	९. फोटोकपी, कम्पुटर, फ्याक्स, लेमिनेशन	१,०००।००
६	**मर्मत तथा संभार सेवा**	
(क)	इन्जिन मर्मत (हेभी) बस, ट्रकतर्फ	३,०००।००
(ख)	जीप, कार तथा टेक्टर मर्मत तथा सर्भिसिंग	३,०००।००
(ग)	मोटरसाइकल, रिक्सा बडी बनाउने	१,०००।००
(घ)	टि.भि, डेक, मोबाईल, फ्रिज मर्मत सेवा	१,५००।००
(ङ)	इलेक्ट्रोनिक मर्मर्त सेवा	१,५००।००
(च)	रेडीयो,घडी, क्याल्कूलेटर र प्रेसर कुकर, हिटर तथा अन्य सानो विद्युत समान मर्मत पसल	१,५००।००
(छ)	रिक्सा, साईकल मर्मत	४००।००
(ज)	सवारी साधन सर्भिसिंग (सवारी धुलाइ) तथा सिटहूट मर्मत तथा निर्माण	५००।००
(झ)	सिलाई मेशिन, ग्याँस चुल्हो, स्टोभ मर्मत पसल	४००।००
(ञ)	सवारी साधनको ब्याट्री चार्ज तथा मर्मत गर्ने पसल	७००।००
(ट)	टायर मर्मत, हावा भर्ने पम्प्चत टाल्ने	४००।००
७	**सवारी साधन एजेन्सी, थोक विक्री पसल तथा पार्टपुर्जा/शो रूम पसल**	
(क)	बस, ट्रक, ट्याक्टर जिप, कार प्रतिडिलर	१५,०००।००
(ख)	मोटरसाइकल तथा स्कूटर	७,०००।००
(ग)	साईकल	३,०००।००
(घ)	मोटर पार्ट तथा बोडी बिल्डर्स सामान विक्री	५,०००।००
(ङ)	टायर डिलर	४,०००।००
(च)	सिटि रिक्सा	३,०००।००
(छ)	ब्याट्री साइकल	२,५००।००
८	**सञ्चार सेवा**	
(क)	कलरल्याव सेवा	२,०००।००
(ख)	फोटो स्टुडियो सेवा	७००।००

(ग)	टेलिफोन, मोवाईल सेवा प्रदायक कम्पनीलाई निजी	५,०००।००
(घ)	मोवाईल सेवा प्रदायक कम्पनीको र्सर्भिस सेन्टर	५,०००।००
(ङ)	मोवाईल सेवा प्रदायक कम्पनीको shop	२,०००।००
(च)	टि.भि. च्यानल प्रसारण सेवा	१०,०००।००
(छ)	केबूल च्यानल प्रसारण सेवा	२०,०००।००
(ज)	एफ्.एम्.प्रसारण सेवा	५,०००।००
(झ)	टुर एंड ट्राभल्स सेवा/वायु सेवा कम्पनिको शाखा	३,०००।००
(ञ)	फोटोकपि/पी.सी.ओ.साइवर क्याफे सेवा	२,०००।००
(ट)	कुरियर सेवाको मुख्य कार्यालय	२,५००।००
(ठ)	कुरियर सेवाको शाखा कार्यालय	१,५००।००
९	**ड्राई- क्लिनिक धोवि पसल**	
(क)	१. ड्राई- क्लिनिक पसल	७००।००
१०	**सैलुन तथा ब्युटिपार्लर सेवा**	
(क)	ब्युटि पार्लर सेवा ब्युटिशियन तालिम सहितको	१,०००।००
(ख)	ब्युटि पार्लर सेवा	७००।००
(ग)	सैलून २ सीट माथि	७००।००
(घ)	सैलून २ सीटसम्म	५००।००
१८	**मदिरा, सुर्ती जन्य पसल**	
(क)	रक्सी, वियरको कम्पनी	१०,०००।००
(ख)	रक्सी, वियरको डीलर/सप्लायर्स	५,०००।००
(ग)	चूरोट, बिडी, सुर्तीजन्य पदार्थको थोक पसल	३,०००।००
(घ)	चूरोट, बिडी, सुर्तीजन्य पदार्थको खुद्रा पसल	५००।००
(ङ)	हल्का पेय पदार्थको डीलर	२,५००।००
११	**बित्तीय सेवा**	
(क)	बाणिज्य वैंक तथा बिकास बैंक प्रतिशाखा कार्यालय	१०,०००।००
(ख)	फाइनान्स कम्पनी मुख्य कार्यालय	५,०००।००
(ग)	फाइनान्स कम्पनी शाखा प्रति शाखा	१,०००।००
(घ)	वित्तीय सहकारी संस्था (बहुउदेसिय)	१,०००।००
(ङ)	वित्तीय सहकारी संस्था (अन्य)	१,०००।००
(च)	लघुवित्त कम्पनीहरु	७,०००।००
(छ)	विमा कम्पनीहरु मुख्य कार्यालय	७,०००।००
(ज)	विमा कम्पनीहरु शाखा	२,५००।००
(झ)	मनी एक्सचेन्जर तथा ट्रान्सफर	१,५००।००
(ञ)	कमिसन एजेन्ट	१,५००।००
(ट)	कुरियर सेवा	५००।००
(ठ)	जग्गा खरिद बिक्री	५,०००।००
१२	**पेट्रोलियम पदार्थ**	
(क)	पेट्रोलियम पदार्थ (डिजल र पेट्रोल) पम्प भएको	१०,०००।००
(ख)	पेट्रोलियम पदार्थ पम्प नभएको डिलर	३,५००।००
(ग)	ग्यांस सिलिन्डर विक्री डिलर	१,५००।००

(घ)	मट्टीतेल डिलर	३,०००।००
(ङ)	मट्टीतेल खुद्र पसल	१,०००।००
१३	**कवाडी समान, खालि वोरा खरिद बिक्री**	५,०००।००
१४	**ढुंगा, गिट्टी, बालुवा जम्मा गरी बिक्री गर्ने**	२,०००।००
	बांस जम्मा गरी बिक्री गर्ने	१,०००।००
१५	**टेन्ट हाउस तथा पेण्डाल बनाउने**	
(क)	टेन्ट हाउस	२,५००।००
(ख)	पेण्डाल बनाउने (विदेशी भारतीयलाई पटके)	२,५००।००
(ग)	क्याटरिंगको समानहरु भाडामा उपलब्ध गराउने	१,०००।००
(घ)	बैण्ड बाजा	१,०००।००
१६	**काठ तथा कोइला खरिद बिक्री**	
(क)	कोईला खरिद बिक्री	१,०००।००
(ख)	काठ तथा दाउरा	२,०००।००
(ग)	दाउरामात्र विक्री गर्ने	१,०००।००
१७	**फर्निचर एवं फर्निशर्स**	
(क)	स्टील, काठ आल्मूनियमको फर्निचर पसल	२,०००।००
(ख)	फर्निशर्स पसल	१,०००।००
१८	**स्नुकर/पुल हाउस**	**१,०००।००**
१९	**बिज्ञापन सेवा**	१,०००।००
२०	**रोजगारी सेवा**	
(क)	स्वदेशी रोजगारी सेवा	५,०००।००
(ख)	विदेशी रोजगारी सेवा	१०,०००।००
२१	**साईनबोर्ड लेख्ने (पेन्टर)**	१,०००।००
२२	**हाउजिंग कम्पनी (जग्गा खरिद बिक्री)**	१०,०००।००
२३	**पेशा (बिशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य ब्यवसायीक सेवा)**	
(क)	चिकित्सक	३,०००।००
(ख)	पशु चिकित्सक	२,०००।००
(ग)	दन्त चिकित्सा सेवा	३,०००।००
(घ)	इन्जिनियर	३,०००।००
(ङ)	सव इन्जिनियर	२,५००।००
(च)	कानून व्यवसायी बरिस्ठ	३,०००।००
(छ)	अधिबक्ता	३,०००।००
(ज)	अभिवक्ता/अभिकर्ता ई. प्राप्त लेखन्दास	१,५००।००
(झ)	कम्पाउण्डर	१,०००।००
(ञ)	विमा एजेन्ट/शेयर दलाल	१,०००।००
(ट)	कबिराज	१,०००।००
(ठ)	अनुसन्धानकर्ता परामर्श दाता	३,०००।००
(ड)	सर्भेयर	२,०००।००
(ण)	कन्सल्टेन्ट सेवा	५,०००।००
२४	**निर्माण ब्यवसाय (केन्द्रीय कार्यालय भएको)**	

(क)	श्रेणी क	१०,०००।००
(ख)	श्रेणी ख	८,०००।००
(ग)	श्रेणी ग	६,०००।००
(घ)	श्रेणी घ	४,०००।००
(ङ)	विदेशी निर्माण ब्यवसायी भएमा	दोव्वर
(च)	घर निर्माण ठेकदेदारी व्यवसाय	३,०००।००
२५	**लेखा परिक्षण ब्यवसाय तर्फ**	
(क)	लेखा परिक्षण ब्यवसाय श्रेणी क	३,०००।००
(ख)	लेखा परिक्षण ब्यवसाय श्रेणी ख	२,०००।००
(ग)	लेखा परिक्षण ब्यवसाय श्रेणी ग/घ	१,०००।००
(घ)	कम्प्युटर एनालिस्ट तथा प्रोग्ारमर	१,०००।००
(ङ)	अनूवादक	१,०००।००
(च)	सामान ढुवानीकर्ता तथा कम्पनी	२,०००।००
२६	**शिक्षा सेवा**	
(क)	निजी क्याम्पस स्नातक तह वा सोभन्दा माथि	१५,०००।००
(ख)	निजी शिक्षालय उच्च माध्यमिक विद्यालय	१०,०००।००
(ग)	निजी मा.बि.	७,०००।००
(घ)	निजी नि.मा.बि.	५,०००।००
(ङ)	निजी प्रा.बि.	५,०००।००
(च)	छात्र/छात्राबस	१,५००।००
(छ)	मन्टेश्वरी तथा शिशू स्याहर केन्द्र तथा पूर्ब प्रा.बि.	२,०००।००
(ज)	पोली टेकनिकल इन्स्टिच्युट, प्रशिक्षण समेत	३,०००।००
(झ)	नर्सिंग, सिए.मए.ए. र एच.ए. प्रशिक्षण समेत	५,०००।००
(ञ)	एजुकेशनल कन्सल्टेन्सी सेवा	२,०००।००
(ट)	तालिम तथा अनूसन्धान केन्द्र	२,०००।००
(ठ)	कम्प्यूटर/इलेक्ट्रोनिक .तालिम/भाषा शिक्षा /कोचिंग सेन्टर /सवारी चालक तालीम केन्द्र	२,०००।००
(ड)	संगीत /डान्स तालिम केन्द्र/ जिमखाना (फिटनेस सेन्टर)	१,०००।००
(ढ)	ब्यबसायिक प्रशिक्षणकेन्द्र	३,०००।००
(ण)	प्राबिधिक शिक्षण संस्था	३,०००।००
२७	**गैर सरकारी संस्थाहरु (केन्द्रीय कार्यालय)**	
(क)	अन्तरास्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु	१०,०००।००
(ख)	रास्ट्रीय गैर सरकारी संस्थाहरु	२,०००।००
(ग)	स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरु	१,०००।००
२८	**स्वास्थ सेवा**	
(क)	गैह्र सरकारी अस्पताल / नर्सिंगहोम	१५,०००।००
(ख)	एम्.बि.बि. एस्. क्लिनिक	३,०००।००
(ग)	एम.आर.आइ., सि.टि .स्क्यान, अल्ट्रा साउण्ड क्लिनिक	३,०००।००
(घ)	दिशा,पिसाव,रगत जांच (प्याथोलोजी क्लिनिक) तथा एक्सरे क्लिनिक	३,०००।००
(ङ)	अक्युपन्चर,थेरापी,	२,०००।००

(च)	चश्मा पसल श्रेणी	१,५००।००
(छ)	एक्सरे क्लिनिक	१,५००।००
(ज)	प्रयोगशाला (ल्याब)	१,५००।००
(झ)	मेडिकल कलेज	१५,०००।००
२९	**पशुपंक्षिको आहार /दाना बिक्री पसल**	३,०००।००
३०	**डिपार्टमेन्टल पसल**	७,०००।००
३१	**गिफ्ट तथा फोटो प्रेम पसल**	१,०००।००
३२	**बांसको नाग्लो, डोको, कुचो बिक्री**	१,०००।००
३३	**दालचिनी, अलैचि, सकमेल, सुपाडी बिक्री गर्ने (सामान्य)**	१,०००।००
३३	**लूब्रिकेसन सेकेसन तर्फ**	
(क)	लूब्रिकेसन Distributes	२,०००।००
(ख)	लूब्रिकेसन खूद्रा बिक्री	१,०००।००
३४	**विविध विषयका सामान सप्लायर्स तथा एजेन्सीहरु (नियम १४२ को अनुसुचि १० को सि.न १९ बमोजिम)**	३,०००।००
३५	**फलफूल / पान पसल**	१,०००।००
(क)	फलफूल थोक पसल	५००।००
(ख)	फलफूल खुद्रा पसल	१,०००।००
(ग)	सागसब्जी थोक पसल	१,०००।००
(घ)	सागसब्जी खुद्रा पसल	४००।००
(ङ)	फुल तथा विरुवा बिक्रेता	१,०००।००
(च)	पान पसल	४००।००
३६	**छापाखाना**	
(क)	अफसेट सिलिण्डर सहित प्रेस	५,०००।००
(ख)	छापाखाना उद्योग	१५,०००।००
(ग)	स्क्रिन प्रिन्ट	२,०००।००
३७	**नर्सरी व्यवसाय**	२,०००।००
३८	**मोविल रिफाइन उद्योग**	५०,०००।००
३९	**चाउचाउ उद्योग**	५०,०००।००
४०	**कूकिज/पाउरोटी उद्योग**	३,०००।००
४१	**पापड/चिप्स/फिगर/नूडल्स उद्योग**	५,०००।००
४२	**सुर्तीजन्य,गुटका, बिडी उद्योग**	२५,०००।००
४३	**अगर बत्ती तथा मैन बत्ती उद्योग**	२,०००।००
४४	**दालमोठ/ भुजिया/ फुकुरदाना उद्योग**	२,०००।००
४५	**मसला उद्योग**	१०,०००।००
४६	**कपास उद्योग**	५,०००।००
४७	**इलेक्ट्रिक स्विच बोड बनाउने**	१०,०००।००
४८	**मिल**	
	सेलर मिल	२५,०००।००
	फ्लावर मिल	१५,०००।००
४९	**चिउरा कुटानी**	१०,०००।००

	सेलर मिल	१०,०००।००
	कुटानी पिसानी	२,०००।००
५०	**प्लास्टिक कुर्सी उद्योग**	२५,०००।००
	प्लास्टिक झोला उद्द्योग	१०,०००।००
५१	**जुट उद्योग**	५०,०००।००
५२	**डेरी उद्योग**	१०,०००।००
५३	**कराही उद्योग**	१०,०००।००
५४	**गलौंचा उद्योग**	१०,०००।००
५५	**पलाइउड उद्योग**	२०,०००।००
५६	**गारमेन्ट उद्योग**	
(क)	१०० भन्दा बढी मेशीन भएको	२५,०००।००
(ख)	५० देखि १०० मेशनि भएको	२०,०००।००
(ग)	१ देखि ५० सम्म मेशिन भएको	१५,०००।००
५७	**फर्निचर तथा सःमिल**	
(क)	सःमिल	७,०००।००
(ख)	फर्निचर उद्योग	५,०००।००
(ग)	काठको विट उद्योग	१५,०००।००
(घ)	ग्रील उद्योग	५,०००।००
(ङ)	पशू आहर उद्योग	१५,०००।००
(च)	चक्लेट उद्योग	५,०००।००
(छ)	सिरक डसना उद्योग	५,०००।००
(ज)	मिनरल वाटर उद्योग	१०,०००।००
(झ)	बरफ, आइसक्रीम उद्योग	५,०००।००
(ञ)	फलामका भाडा उद्योग	५,०००।००
(ट)	तामा, पित्तल, कूकर	२०,०००।००
(ठ)	आल्मूनियम फिल्टर/आल्मूनियमको गृल तथा सामान बनाउने	२५,०००।००
(ड)	फलामका बाल्टी/स्टोभ	१०,०००।००
(ण)	सोडा/स्क्वास शर्वत उद्योग	६,०००।००
(त)	अचार जस्ता घरेलु उद्योग	६,०००।००
(थ)	सेनेटरी उद्योग	५,०००।००
(द)	भेनियर उद्योग	२०,०००।००
(ध)	पशु पालन उद्योग	३,०००।००
(न)	पन्छी पालन उद्योग	३,०००।००
(प)	चिया उद्योग (हरियो पत्ती पेली चिया उत्पादन गर्ने)	८,०००।००
(फ)	चिया उद्योग (सानो ग्रिन चिया उत्पादन गर्ने)	४,०००।००
(ब)	रेलिंग, पुल, इनारको रिंग तथा सिमेन्टका अन्य सामान बनाउने उद्योग	५,०००।००
(भ)	सिमेन्टका पोल तथा ह्युम पाईप उद्योग	२५,०००।००
(म)	धागोवाट तैयार गरिने झोला	५,०००।००
(य)	एल.पि.जी ग्यास उद्योग	२५,०००।००
(र)	इँट्टा उद्योग	२५०,०००।००

(ल)	कपडा उद्योग	२५०,०००।००
(व)	कोल्ड स्टोरेज	१०,०००।००
(श)	इन्टरनेट सेवा प्रदायक	७,०००।००
(ष)	सिमेन्ट उद्योग	२५०,०००।००
(स)	रासायनिक मल उद्योग	२५,०००।००
(ह)	वायर उद्योग	२५,०००।००
(क्ष)	क्रसर उद्योग	२५,०००।००
(त्र)	हस्तकला उद्योग	३,०००।००
	अन्डा तथा चल्ला उत्पादन ह्याचारी	२५,०००।००
	चिप्स तथा फिंगर पापड उद्योग	७,०००।००
	बिस्कुट उद्योग	२५,०००।००
	खाने तेल उद्योग	५०,०००।००
	कपी उद्योग	७,०००।००
	औषधी उद्योग	२५,०००।००
	चालु ब्यबसायको हकमा माथि उल्लेखित दररेट तथा बन्द ब्यबसायको हकमा यस आर्थिक बर्षभित्र बन्द गरेको सूचना दिएको हकमा माथि उल्लेखित दरमा ५० प्रतशित र निर्माणाधीन अबस्थामा रहेको तर चालु नरहेको हकमा कर नलिने .	
माथि उल्लेखित बाहेकका कुनै पनि व्यवसाय र उद्योगलाई संचालन गर्न कार्यपालिका बैठकबाट तत्काल निर्णय गरी गाउँसभामा अनुमोदन गराउने गरी ५०० देखि ५००० सम्म कर लगाउन सकिने छ		
५८	**सवारी कर तर्फ**	
	नगरपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भएका निम्न सवारीहरुमा निम्नानुसारको वार्षिक कर लिने	
(क)	बस, ट्रक, लहरी	३,०००।००
(ख)	जीप, कार, मिनी बस (भाडा)	१,०००।००
(ग)	मिनी बस (निजी)	१,०००।००
(घ)	टेम्पो	५००।००
(ङ)	टेक्टर	१,५००।००
(च)	कार	७००।००
(छ)	ठेला गाडी तथा रिक्शा	५०।००
(ज)	रांगा गाडी	५०।००
(झ)	गोरु गाडी	५०।००
(ञ)	रिक्शा भेन (बोर्डिंग स्कुल)	७५।००
(ट)	सामान बोक्ने रिक्शा भेन	५०।००
(ठ)	पावर टेलर	२००।००
५९	**वार्षिक सवारी कर तिरेका बाहेक बाहिरबाट आउने निम्न सवारीहरुमा निम्नानुसारको पटके सवारी कर लिने**	
(क)	कन्टेनर	१००।००
(ख)	बस/ट्रीपर	२५।००
(ग)	मिनी बस	१५।००

(घ)	ट्रेक्टर	१५।००
(ङ)	जीप, कार, टेम्पो	१०।००
६०	**रिक्सा दर्ता, नविकरण तथा चालक प्रमाणपत्र तर्फ (नियम १४३ को अनुसूचि ११ को सि.नं. ३ बमोजिम)**	
(क)	बैट्री, सोलारवाट चल्ने नयां रिक्सा, ठेला, भेन दर्ता गाउँपालिका बाहिर तथा डिलरलाई	३,०००।००
(ख)	बैट्री, सोलारवाट चल्ने नयां रिक्सा, ठेला, भेन दर्ता नगरवासी	१,५००।००
(ग)	बैट्री, सोलारवाट चल्ने नयां रिक्सा, ठेला, नविकरण	१,०००।००
(घ)	नयां रिक्सा, ठेला, भेन दर्ता	१००।००
(ङ)	रिक्सा, ठेला, भेन नवीकरण	५०।००
(च)	रिक्सा, ठेला, भेन बुक र फारम दस्तुर रु.५।०० समेत	५०।००
(छ)	रिक्सा चालक अनुमती पत्र बुक सहित	५०।००
(ज)	रिक्सा चालक अनुमति पत्र नविकरण	३०।००
(झ)	रिक्सा नामसारी दस्तुर	५०।००
	नोटः भारतीय रिक्साहरु भद्रपुर नगर क्षेत्रमा प्रवेश गरेमा प्रतिदिन १००।०० का दरले जरिवाना लिइनेछ । इ -रिक्सा व्यक्तिगत नगरवासी दर्ता गर्न ल्याएमा वार्षिक रु १५००।०० लाग्ने छ ।	
६१	**मनोरञ्जन करतर्फ**	
(क)	सार्बजनिक स्थानमा र्सकस प्रदर्शन गर्नेलाई दैनिक	५००।००
(ख)	बहुरुपी खेल देखाउनेलाई दैनिक	१००।००
(ग)	समय समयमा लाग्ने मेलामा (मेला ठेकेदारबाट पेशा कर वापत) दैनिक	१,०००।००
(घ)	सार्बजनिक स्थानमा भिडियो तथा फिल्म शुटिंग गर्ने स्वदेशी निर्माणकर्तालाई	५,०००।००
(ङ)	न.पा.पार्कमा भिडियो तथा फिल्म शुटिंग गर्ने दैनिक	५००।००
(च)	सार्बजनिक स्थानमा भिडियो तथा फिल्म शुटिंग गर्ने विदेशी निर्माणकर्तालाई	१०,०००।००
(छ)	केबुल संचालन गर्ने व्यवसाय	
	१. २०० सम्म ग्राहक संख्या भएको	५,०००।००
	२. २०० देखि ५०० सम्म ग्राहक संख्या भएको	८,०००।००
	३. ५०० देखि माथि ग्राहक संख्या भएको	१२,०००।००
	४. व्यक्तिले बनाएको निजी पार्क, पिक्निक स्थल	१०,०००।००
	नोट :न.पा.को विज्ञापन प्रसारण गरे वापत ५० प्रतिशत कर छुट दिइने	
६२	**विज्ञापन कर**	

(क)	होर्डिंग बोर्ड प्रतिवर्ग फिट	२५।००
(ख)	ग्लो साईंन विद्युतिय बोर्ड प्रतिवर्ग फिट	३०।००
(ग)	स्क्रिन वोर्ड प्रतिवर्ग फिट	१५।००
(घ)	त्रिभिजन वोर्ड प्रतिवर्ग फिट	३०।००
(ङ)	फिल्मी व्यानर वा पोस्टर प्रतिवर्ग फिट	१०।००
(च)	आकासे वेलुन प्रतिवर्ग फिट	५००।००
(छ)	साना वोर्ड ३० वर्गफिट भन्दा घटी	३०।००
(ज)	गाडीमा लेखि विज्ञापज प्रतिवर्ग फिट	२५।००
(झ)	गाडीमा वोकि विज्ञापन प्रतिवर्ग फिट	३०।००
(ञ)	व्यानर गेट	१००।००
(ट)	ठुलो साइज व्यानर	३००।००
(ठ)	वाल पोस्टर प्रतिवर्ग फिट	५।००
(ड)	वाल पेन्टिंग प्रतिवर्ग मिटर	५।००
(ण)	प्रति वोर्ड बाषिर्क रु.१५००।०० मा नबढने गरी	
(त)	मदिरा वा सुर्ती अन्यमा ५०% थप गरि लिने	
६३	**पार्किंग शुल्क**	
(क)	बस, ट्रक, मिनी बस, ट्रयाक्टरलाई	३०।००
(ख)	कार, जीप, भेनलाई	२०।००
(ग)	मोटरसाइकल	१०।००
(घ)	साइकल	२।००
	नोटः उपरोक्त सवारी साधनहरु ३ घण्टाका लागि मात्र पार्किंग गर्न सकिनेछ । त्यसपछि प्रति ३ घण्टाको ५० प्रतिशत थप शुल्क लाग्नेछ ।	
६४	**अस्थायी हाट बजारतर्फ**	
	क श्रेनीको चुरा चामल बाट्टीदार पसल १ मा	१५।००
	ग श्रेणीको चामल बट्टीदार पसल	८।००
	सिलाई मेसिन प्रति पसल एक मेसिनमा	१०।००
	चुना हाडी, छ्छीमा	५।००
	दाउरा थोक राखी बेच्ने पसल	२५।००
	दाउरा एक बोझमा	५।००
	पहाडी बाँस एक बोझमा	१०।००
	खाजा नास्ता पसल एकमा	२५।००
	खाजा नास्ता पसल ढाकिमा	१०।००
	पान थोक खुद्रा बिक्री गर्ने पसल	२५।००
	दही भारावाल पसलमा	७।००
	खुर्पी, हसुवा, चक्कु आदी फलामे पसलमा	२५।००
	झाडु, कुचो, खरारा पन्ती पसल	२५।००
	पटेर, परालको गुन्द्री (पटिया) प्रतिगोटा	५।००
	नंग्लो सुपो प्रतिपसल	१०।००

	बिरुवा बेच्ने प्रतिपसल	२०।००
	फाटा कम्पनीको कपडा बेच्ने	२५।००
	कपडा मिश्रित रेडिमेड पसल	५०।००
	सब्जी गोरु गाडी पसल एकमा	२५।००
	बिउबिजन बेच्ने प्रतिपसल	२५।००
	आलु बोरा प्रतिपसल	२५।००
	किराना सामान बेच्ने छाना छाप्रो भुइँ समेतमा	१५।००
	मनिहारी पसल	२५।००
	चुडी, लट्ठी समेतको पसल	२५।००
	तेज पात प्रति भार	१५।००
	सनपाटको डोरी, सिक बेच्ने पसल	१५।००
	अत्तर, तेल, दबाई, साबुन आदी	२५।००
	पुस्तक बेच्ने प्रतिपसल	२५।००
	चकटी खेल तमासा	२५।००
	टर्च, ताला आदी मर्मत गर्ने	५।००
	सुकेको खुर्सानी प्रतिबोरा, भारमा	१०।००
	सुन्तल, कटहर, केरा, जामुन, नासपाती, आँप प्रतिगाडी	२५।००
	सुन्तल, कटहर, केरा, जामुन, नासपाती, आँप प्रतिबोरा	१०।००
	ख श्रेणी को चुरा चामल बट्टीदार पसल १ मा	१०।००
	नून मात्र बेच्ने पसल	१०।००
	साबे डोरी बेच्ने पसल एकमा	१०।००
	दाउरा बैल गाडीमा	२५।००
	दाउरा भार एकमा	१०।००
	बाँस प्रतिगोटा	५।००
	खर एक बोझमा	५।००
	सखर गुड बेच्ने पसल	२०।००
	दबाई जडिबुटी बेच्ने	२५।००
	खैनी, सुर्ती, पिन, कंकड़ प्रतिपसल	२५।००
	पटेर, परालको पटिया थोक	२०।००
	खेलौना पसल	२५।००
	घिउ टिनको बिक्री गर्ने पसलमा	२५।००
	घिउ खुद्रा बेच्ने	१०।००
	कम्बल, राडी पसल	५०।००
	सब्जी चट्टीदार पसल छाना छाप्रोमा	२५।००
	मट्टीतेल, खानेतेल खुद्रा बेच्ने	२५।००
	आलु सानो ढाकिमा बेच्ने	५।००
	मसला पसल	१०।००
	माटोको भाडा पसल	२५।००
	बिस्कुट, चकलेट आइसक्रिम	१०।००
	बेल्ना, चाक्ला आदि बेच्ने	१०।००

	टोकरी, ढाकी, छिटा बेच्ने प्रतिपसल	१०।००
	आल्मुनियम, टिना, पित्तलको भाडा पसल	२५।००
	सैलुन प्रतिपसल	१०।००
	छाता मर्मत गर्ने पसल	५।००
	जुत्ता मर्मत गर्ने पसल	५।००
	पिठोमात्र बेच्ने पसल	५।००
	सबै किसिमको माछा पसल	५०।००
	खसी, बोका मासु पसल	१००।००
	सुगुर, बगुरको मासु पसल	१५०।००
	राँगा (भैसी) को मासु पसल, हाँस, कुखुरा मासुको पसल	५०।००
	परेवा प्रतिजोडी	१०।००
	हाँस कुखुरा जिउदो प्रतिगोटा	१०।००
	खसी, बोका, जिउदो बिक्री प्रतिगोटा	१००।००
	गोरु, गाई, बाछा, बाछी, राँगा, भैसी आदी प्रतिगोटा	२००।००
नोट: मालबाहक हलुका तथा हेभी सवारी साधन हटियाभित्र पस्न मनाही गरिएको छ . अन्यथा हटिया बट्टी शुल्क जरिवाना बापत रु. ३०० लाग्नेछ .		
६५	**सम्पत्ति मूल्यांकन दस्तुर**	
(क)	गाउँपालिकाभित्रको घर जग्गाको सम्पति मूल्यांकन गर्नुपर्ने भएमा सो वापत सम्पत्ति धनीबाट प्रतिहजारमा	०.२५
(ख)	बिद्धार्थीहरुको हक गाउँपालिकाभित्रको घर जग्गाको सम्पति मूल्यांकन गर्नुपर्ने भएमा सो वापत सम्पत्ति धनीबाट प्रतिहजारमा	०.१५
६६	**घर नक्शा पास दस्तुर**	
(क)	आवासीय घरको नक्सा पास गर्दा प्रतिवर्ग फिट	२।००
(ख)	**उद्योगतर्फ**	
१	टिनको छानो र टिनको पर्खालको प्रतिवर्ग फिट	५।००
२	छानो टिनको तथा इट्टाको पर्खाल प्रतिवर्ग फिट	६।००
३	इट्टाको पर्खाल तथा सिमेन्टको ढलान भएको प्रतिवर्ग फिट	७।००
४	घर नक्शा पास को किताब (आवासीय)	५००।००
५	घर नक्शा पास को किताब (उद्द्योग)	१,०००।००
नोट :नक्शा पास गर्नु पर्ने नियम पछि नक्शा पास नगरी घर बनाएमा नियमानुसार लाग्ने दस्तुरमा प्रति वर्ग फुटको ५० प्रतिशत थप जरिवाना लिई नियमित गरिनेछ ।		
६	नामसारी प्रतिघर (आवासीय)	५००।००
७	नामसारी प्रतिघर (उद्द्योग)	१०,०००।००
६७	**निवेदन तथा सिफारिस दस्तुर**	
(क)	निवेदन दस्तुर नियमानुसार लाग्ने	१०।००
(ख)	नक्कल दस्तुर नियमानुसार लाग्ने (प्रतिपाना)	१०।००
(ग)	नक्कल दस्तुर एकिकृत सम्पति कर	२०।००
(घ)	नक्कल दस्तुर सिफारिस	५०।००
(ङ)	नक्कल दस्तुर नक्शा पास	३००।००
(च)	नागरिकता वंशजको नाताले सिफारिस दस्तुर फारमसहित	१००।००

(छ)	नागरिकता अंगीकृतको सिफारिश दस्तुर फारमसहित	३००।००
(ज)	नागरिकता प्रतिलिपी दस्तुर	१००।००
(झ)	मिलापत्र दस्तुर (दुवै पक्षबाट आधा/आधा बेहोरिने गरी)	११०।००
(ञ)	नाता प्रमाणित दस्तुर नेपालीमा (अग्रेजीमा नाता प्रमाणित दस्तुर थप रु ८००/- लाग्नेछ)	२००।००
(ट)	घर कायमको सिफारिश	५००।००
(ठ)	सरजमीन सिफारिश दस्तुर	४५०।००
(ड)	उजुरी तथा मुद्दा दस्तुर	१००।००
(ढ)	चालचलन, तीन पुस्ते, नाता सम्बन्ध सम्बन्धी सिफारिश नेपाली	२००।००
(ण)	विद्युत, खानेपानीको सिफारिश	१००।००
त)	३ फेसको विद्युत सिफारिस (उद्योग)	१,०००।००
थ)	३ फेसको विद्युत सिफारिस (कृषि)	१००।००
(ध)	व्यवसाय नामसारी सिफारिश दस्तुर	२००।००
(न)	व्यवसाय लगत कट्टा सिफारिश दस्तुर	२००।००
(प)	माथि बाहेकका अन्य सिफारिस	२००।००
(फ)	**चार किल्ला प्रमाणित/जग्गा नामसारी**	
	(१) प्रति कित्ता	२६०।००
	(२) थप प्रतिकित्ता	१००।००
(ब)	घर बाटो सिफारिस एकीकृत सम्पति कर मूल्यांकनको ०.१० प्रतशित (जुन जग्गाको जति क्षेत्रफलको सिफारिस गरिने हो त्यसै जग्गाको त्यतिनै क्षेत्रफल बराबरको मूल्यांकन गरी कर अशुल गरिने छ)	
(भ)	संघ संस्था दर्ता सिफारिश दस्तुर	१,०००।००
(म)	फोटो टाँसको सिफारिस	२१०।००
(य)	*अंग्रेजी भाषामा सिफारिश गराउदा सिफारिश दस्तुर वापत थप रु. ३००/०० लाग्नेछ /*	
६८	**मोही लगत कट्टा सिफारिश**	
(क)	१ कठ्ठासम्मको	५००।००
(ख)	१ कठ्ठादेखि माथि प्रति कठ्ठा थप	५०।००
६९	**उद्योग स्थापना सिफारिश दस्तुर ब्यबसाय दर्ता गर्दा लिएको बराबर नै लग्नेछ .**	
७०	**व्यक्तिगत घटना दर्ता शुल्क**	
(क)	३५ दिनभित्र दर्ता गर्न आएमा (निवेदन दस्तुर वापत मात्र)	१०।००
(ख)	३५ दिनपछि दर्ता गर्न आएमा	१००।००
(ग)	व्यक्तिगत घटना प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी	१५०।००
७१	**निजी विद्यालय स्थापना दस्तुर**	
(क)	नयां विद्यालय स्थापना गर्न	३,०००।००
(ख)	थप कक्षा सिफारिश प्रतिकक्षा रु.	१,५००।००
(ग)	विद्यालय ठाउं सारी / नामसारी	१,०००।००
७२	**धनिपुर्जामा तिन पुस्ते कायम तथा संसोधन**	३००।००

७३	**लकडी प्राप्त गर्ने प्रयोजनको लागी**	३००।००
७४	**रुख काटने सिफारिस प्रति रुख**	५०।००
७५	**अपूतालिको सिफारिस दस्तुर**	५००।००
७६	**छुट जग्गा दर्ता सिफारिस**	५००।००
७७	**पेन्शन पट्टाको सिफारिस**	२००।००
७८	**संस्थागत अनुरोधमा व्यक्ति विशेषलाई गरिएको किटानी सिफारिस**	५००।००
७९	**घर भत्काएर सामान ल्याउने सिफारिस**	**५००।००**
८०	**बाटो प्रमाणित**	८००।००
८१	**विद्युत लाइनतर्फ**	
८२	केन्द्रीय विद्युत प्रशारण लाइनको प्रतिखम्बा रु.	५,०००।००
(ख)	प्रति ट्रान्सफर रु.	३,०००।००
(ग)	साधारण खम्बा रु.	१,५००।००
(घ)	सबै किसिमका तारको प्रति मिटर रु.	१।००
८३	**खानेपानी संस्थान/ उपभोक्ता समितितर्फ**	
(क)	पाइप विछाएको प्रति मिटर रु.	१।००
८४	**नेपाल टेलिकमतर्फः**	
(क)	भूमिगत केवुल मेनहोलको रु.	५,०००।००
(ख)	टेलिफोन क्याविनेट प्रति रु.	२,०००।००
(ग)	केबल तार प्रति मिटर रु.	१।००
(घ)	केबल तार तानेको प्रति खम्बा रु.	५००।००
	सर सफाई शुल्क	
८५	**भाडा**	
(क)	सभा कक्ष हल भाडा दैनिक	१,५००।००
(ख)	मल्टिमिडिया भाडा दैनिक	१,०००।००
८६	**कार्ड दस्तुर**	
(क)	पारिवारिक लगत कार्डको दस्तुर नयाँ	२५।००
(ख)	पारिवारिक लगत कार्डको प्रतिलिपी दस्तुर	५०।००
(ग)	पारिवारिक लगत कार्डको थपघट दस्तुर	२५।००
(घ)	व्यवसाय प्रमाण पत्रको कार्डको दस्तुर	५०।००
(ङ)	फोटोकपी दस्तुर प्रतिपाना	२।००
८६	**गाउँपालिकाको अमिन लगी निजी जग्गा नाप जांच गर्नु परेमा**	५००।००

परिच्छेद – चार

५. आगामी आ.व.को लागि अनुमानित कर तथा गैर कर राजस्व रकम

कटहरी गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७५।७६ को लागि आय प्रक्षेपण गरिएको छ । यो आय अनुमान गर्दा राजस्व सुधारका क्रियाकलापहरूको आधारमा तयार गरिएको छ । धेरैजसो शीर्षकहरूमा आय प्रक्षेपण गर्दा विगतका तथ्यांक तथा आयको प्रवृत्तिलाई आधार मानिएको छ । गाउँको जनसंख्या तथा आर्थिक गतिविधिमा हुने बृद्धि, गाउँपालिकाको सेवामा हुने बृद्धि र नागरिक सन्तुष्टिमा बृद्धि, मूल्यांकन दरमा हुने बृद्धि, राजस्वका दरको पुनरावलोकन आदि क्रियाकलापहरूले राजस्व संकलनमा सुधार हुने भए तापनि सोलाई प्रक्षेपणमा समावेश गरिएको छैन । गाउँपालिकाको राजस्व प्रक्षेपण गर्दा देहायका मान्यताहरू लिईएको छः

सामान्य मान्यताहरू :

१. स्थानीय तह बने पछि प्राप्त अधिकारका कारण गाउँपालिकाको आय संकलनको आधार (करको दायरा) विस्तार भएको
२. आय संकलनको आधार (करको दर)मा सामान्य बृद्धि गरेर जुन गाउँवासीको आयमा असर नपर्ने गरि ।
३. राजस्व प्रशासनमा सुधार गरेर राजस्व संकलन प्रभावकारी हुने ।

विशेष (*Specific*) मान्यताहरू

गाउँपालिकाले आय प्रक्षेपणको लागि शीर्षकगत रुपमा आधार अनुमान गरी सोको आधारमा प्रक्षेपण गरिएको छ । यसको लागि आय सम्भाब्यता अध्ययन तथा विगतको आय बृद्धि दरलाई आधार लिईएको छ । आय प्रक्षपणको लागि राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुन सक्ने रकमको एकीन गर्न नसकिएकोले त्यस शीर्षकहरूमा कुनै रकम अनुमान गरिएको छैन । राजश्व बाँडफाँडको केन्द्र तथा प्रदेशको संरचना तय भएपछि निर्धारण हुने र हाल त्यस्तो संरचना निर्माण भई हिस्सा एकीन भै सकेको छैन ।

माथि उल्लेखित राजश्व सम्भाब्यताका आधारहरू विश्लेषण गर्दा कटहरी गाउँपालिकामा विभिन्न शीर्षकहरूमा निम्नानुसार आयको सम्भावना देखिएको छः

आय शीर्षक	२०७४/०७५ को हालसम्मको	आय वृद्धिका आधार र अनुमान	२०७५/७६ अनुमानित
मालपोत तथा भूमी कर	१५,३२,३५३.५५	एकीकृत सम्पत्ति कर लागू हुने भएकोले बाँकी बक्यौता वापत	१००,०००
एकिकृत सम्पत्ति कर		एकीकृत सम्पत्ति कर २०७५ श्रावण १ गतेबाट लागू हुने भएकाले	२५,१०,०००
ब्यवसाय कर	७६६,४५५	ब्यवसाय दर्ता र नविकरण एकद्धार प्रणालीमा गर्दा कुल असुलीमा ५०% ले वढ्न सक्ने	३५,००,०००
घर वहाल कर	०	एकल अधिकारको रुपमा स्थानीय तहमा आएकोले बढ्न सक्ने	१०,०००
सवारी साधन कर	०	अटोरिक्सा र इरिक्सालाई स्थानीय तहको करमा दिइएकोले राजश्व बढ्न सक्ने	१०,०००
बार्षिक सवारी कर	०	यसमा सामान्य वृद्धि मात्र हुनसक्ने	१०,०००
पटके सवारी कर	०	यसमा सामान्य वृद्धि मात्र हुनसक्ने	५०,०००
विज्ञापन कर	०	आगामी आ.व.मा लगाउन सकिने	१००००
विदेशी सवारी पहिलो	०	आगामी आ.व.मा लगाउन सकिने	७००,०००

प्रवेश कर			
जम्मा	**२२,९८,८०८.५५**	**जम्मा**	**६९,००,०००**
शुल्क			
साप्ताहिक हाटवजार शुल्क	०	यसमा सामान्य वृद्धि मात्र हुनसक्ने	१२,००,०००
	०	**जम्मा**	**१२,००,०००**
दस्तुर			
नक्सा पास दस्तुर	१०,८६,९७९	नयाँ क्षेत्रलाई नक्सापासको दायरामा आउँदा अनि सामान्य घरहरूलाई दर्ताको प्रक्रियामा ल्याउँदा असुलीमा उल्लेख्य वृद्धि हुने	२०,००,०००
निवेदन दस्तुर तथा सिफारिस दस्तुर	१७,०२,६५७	दस्तुरको दरमा वृद्धि हुँदा सामान्य वृद्धि हुने	२५,००,०००
उद्योग दर्ता सिफारिस	११३,०००	सामान्य वृद्धि हुने	१५०,०००
सटर भाडा	८९,०२५	सामान्य वृद्धि हुने	६००,०००
पञ्जीकरण दस्तुर	४४,०७२	सामान्य बढ्न सक्ने	५०,०००
बोलपत्र तथा अन्य आय	७०९,९०३.९९	सामान्य बढ्न सक्न	१०,००,०००।००
धरौटी जफत	८१,१२०	सामान्य वृद्धि हुन सक्ने	१००,०००
अन्य विविध (ठेक्का)	१९४,५००	नयाँ स्रोत परिचालन गर्दा आय वृद्धि हुन सक्ने	५००,०००
जम्मा	**४०,२१,२५६.९९**	**जम्मा**	**६९,००,००**
कूल जम्मा	**६३,२०,०६५.५४**	**कूल जम्मा**	**१५०,००,०००।**

परिच्छेद – पाँच

५. निष्कर्ष तथा सुझाव

गाउँपालिको आय संरचना हेर्दा कार्य संचालन तथा विकासका लागि बाह्य श्रोत माथिको निर्भरता उल्लेख्य छ । बाह्य स्रोत माथिको अत्याधिक निर्भरताले गाउँपालिकाको वित्तीय स्वायत्तता माथि प्रतिकूल प्रभाव पार्दछ । त्यसैले गाउँपालिकाले राजस्वको सुधारको लागि तत्काल थप प्रयास थाल्नुपर्ने देखिन्छ ।

राजस्व परिचालन क्षमता सुधार तथा राजस्वको श्रोत र आधारहरू बृद्धी गर्न गाउँपालिकाको राजस्व प्रशासन संगठन तथा प्रशासन क्षमता अभिबृद्धी गर्नु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाको नयाँ क्षेत्र तथा परिवर्तित राजश्व अधिकारको आधारमा गाउँपालिकाले भौतिक सुविधा, उपयुक्त मानव संशाधन व्यवस्था, क्षमता विकास तालिम, सूचना प्रविधि तथा कम्प्युटरीकृत सूचना तथा अभिलेख प्रणालीसहित राजस्व परिचालनका लागि सुदृढ राजस्व शाखाको व्यवस्था गर्न आवश्यक रहेको देखिन्छ । राजस्व परिचालन नीति निर्माण, करदाताको अभिलेख तयारी, शुल्क तथा दस्तुरको दर निर्धारण, राजस्व संकलन विधि निर्धारण, राजस्व संकलनमा अनुगमनका लागि सम्वन्धित निकायहरूसँग समन्वय अपरिहार्य हुन्छ । उद्यमी व्यवसायी र नागरिक समाजका अगुवाहरू समेतको सहमतिमा कर तथा शुल्क निर्धारण र संकलन प्रक्रिया अघि बढाउनु पर्दछ । विद्यमान कर तथा शुल्कमा गाउँपालिकाले सबै करदाताहरूलाई करको दायरामा ल्याउन नसकेको देखिन्छ । जसका लागि कर, सेवा शुल्क तथा दस्तुरको हालको दायरा तथा दरमा समीक्षा गरी समसामयिक रुपमा अद्यावधिक गर्नु पर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी करदातालाई तिर्नुपर्ने कर रकम सम्बन्धी जानकारी उपलब्ध (विलिङ्ग) गराउने व्यवस्था गरेमा दायरामा बृद्धि हुनेछ, उदाहरणको लागि पत्राचार, एस्.एम्.एस्., इमेल आदि । स्थानीय सरकारले परिचालन गर्ने कर, शुल्क तथा दस्तुरलाई सेवाग्राहीको सुविधासँग समेत जोडेर हेर्नुपर्ने हुन्छ । जुन क्षेत्रवाट राजस्व संकलन गरिएको हो, सोही क्षेत्रको विकास र सेवा विस्तारमा आयको केही हिस्सा खर्च गर्नुपर्दछ ।

....

संयोजक: मञ्जिताकुमारी सरदार